

Hospodářské noviny 8. 10. 2009

Univerzity dávají více diplomek na internet

Přinejmenším částečně lze skandálům, které nyní otrásají Západočeskou univerzitou, jednoduše předejít. Vysoké školy si mohou kontrolovat diplomové práce studentů antiplagiátorským softwarem či je rovnou v plném znění dávat na internet. Masarykova univerzita si na to již před dvěma lety vyvinula program theses.cz, který se osvědčil.

Systém porovnává každou akademickou práci s ostatními dokumenty ve stejném jazyce. Těch je nyní v databázi již více než 1,5 milionu. Kontrolu prací provádí studentův vedoucí, a to ještě před obhajobou. Na Masarykově univerzitě tak dosud odhalili 28 závažných případů opisování. A postihy byly tvrdé: 11 nepodmíněných a osm podmíněných vyhazovů ze studia.

Na softwarovou kontrolu diplomek skrze theses.cz přistoupilo i dalších 22 vysokých škol. Využívá ji pražská VŠE, ústecká univerzita nebo soukromá Vysoká škola finanční a správní. Na Západočeské univerzitě v Plzni měli zpočátku také zájem, ale po vložení čtyř textů se škola odmlčela.

Software, jehož vývoj hradilo ministerstvo školství a školám je nabízen zdarma, po dlouhém otálení zavede i padesátitisícová Univerzita Karlova. "Pilotně to zkusíme začátkem roku 2010, plošně pak v jeho druhé polovině," řekl univerzitní mluvčí Václav Hájek.

Přesné využití programu se ale školu od školy liší. Většina z nich práce uloží do databáze a zkontroluje. Nenabídne je však široké veřejnosti přes běžné vyhledávače. To dělá například Jihočeská univerzita, Bankovní institut či Masarykova univerzita. všechno na síť "Studenti si na svých pracích dávají více záležet, když ví, že budou komukoli jednoduše dostupné. A přitom můžeme seznámit veřejnost s jejich výstupy - za kvalitu našich prací se nestydíme," říká mluvčí MU Tereza Fojtová. Na Internetu lze skutečně najít všechny kvalifikační práce, které byly v Brně napsány. Výjimku tvoří jen ty práce, které obsahují citlivé či tajné údaje. "Týká se to nejčastěji intimních údajů či obchodních tajemství. V takovém případě se práce ke zveřejnění musí upravit," vysvětluje Fojtová.

Přes vyhledávače lze najít i celé práce z Fakulty biomedicínského inženýrství ČVUT. "Na této fakultě jsme to testovali úspěšně rok, do konce tohoto akademického roku to zavedeme na celé škole," říká studentský prorektor Jaroslav Kuba. Diplomky zveřejňují přes bezplatné rozhraní dspace.org, přičemž na odhalení technických plagiátů mají vlastní software.

Ostatní školy mají s volným zveřejňováním prací problém. Vidí totiž rozpor mezi vysokoškolským zákonem, který zveřejnění nařizuje, a autorským zákonem. "Dlouhodobě voláme potom, aby se ten rozpor vyjasnil," říká mluvčí UK Hájek. S tím ale nesouhlasí specialistka na autorské právo Helena Chaloupková: "K rozporu může dojít, jen pokud je dílo užito za účelem hospodářského prospěchu."

Rozpor v zákonech nevidí ani Jiří Nantl, právní expert brněnské univerzity. "Zvláště po plzeňském skandálu je odpor proti plošnému zveřejňování prací na internetu těžko udržitelný. Obhajoba musí být veřejná, smyslem přístupu veřejnosti je přece právě transparentnost."

O autorovi| Martin Benda, Michal Dimitrov, autori@economia.cz

Zdroj: <<http://archiv.newton.cz/hn/2009/10/08/67e118633d1e07545dfaa8a63d8b7756.asp>>